

Gastronomie má finanční „polštář“

Vyšší DPH restaurace a hospody nepoloží, jak si stěžují. Mají totiž finanční rezervu díky loňskému zrušení EET.

Zavedení jednotné snížené sazby DPH, které zvažuje Fialova vláda, by podle Asociace malých a středních podniků a živnostníků vedlo k zavírání restaurací a hospod, zejména pak na vesnicích a v malých městech. Takový závěr je však poněkud „přestřelený“. S úmyslem zavést jednotnou sníženou sazbu DPH jsou spjata určitá rizika a problémy, toto ale mezi ně nepatří.

Snižování daní kvůli EET

Důvodem je fakt, že oblast gastronomie získala od státu podporu v podobě zrušení elektronické evidence tržeb (EET). Jednotlivé gastropodniky tedy díky tomu mají vytvořený určitý polštář, a to i před růstem cen energií a dalších nákladů v posledním roce.

Poslanci schválili totální zrušení EET na sklonku loňského roku. EET byla „vlajkovou lodí“ opatření z éry, kdy se na vládnutí tak či onak podílelo hnutí ANO. Právě hnutí ANO bylo s projektem EET spojeno nejvíce.

Společně s nástupem první vlny EET byla k 1. prosinci 2016 snížena provozovatelům restaurací a dalších gastro-

mických podniků DPH z 21 na 15 procent (s výjimkou prodeje alkoholu a tabáku, kterým zůstala základní sazba 21 procent). Ministerstvo financí, jemuž tehdy šéfoval šéf ANO Andrej Babiš, tímto způsobem zamýšlelo provozovatelům gastropodniků kompenzovat náklady spojené se zavedením EET (typu těch na pořízení elektronické registrační pokladny nebo zajištění on-line připojení).

DPH na pivo nižší než na ovoce

V květnu 2020 přitom došlo k dalšímu snížení DPH pro provozovatele restaurací a dalších gastronomických zařízení, tentokrát z 15 na 10 procent (sazba 10 procent se tentokrát vztáhla třeba i na čepované pivo, jemuž se tak zdanění snížilo naráz z 21 na právě 10 procent). Toto snížení ministerstvo původně zamýšlelo jako kompenzaci dalších vln zavádění EET, třetí a čtvrté. K jejich uskutečnění však už nedošlo. Přesto i tak ministerstvo financí, už pod vedením Aleny Schillerové, DPH snížilo. Zdůvodnilo to tehdy jako další střípek do mozaiky pomoci podnikatelům

a spotřebitelům v době první pandemické vlny. Tu doprovázely rozsáhlé restriktce a uzavírky, včetně uzavírek právě gastropodniků.

Loňské rozhodnutí sněmovny EET definitivně „odpískat“ je tak vítězstvím pro celou řadu podnikatelů v pohostinství. Vždyť ve finále se jim DPH snížila z 21 procent na 10 procent, aniž toto snížení nyní, po zrušení EET, muselo cokoli kompenzovat. Závídat mohou provozovatelům restaurací či hospod třeba i ovocnáři. Česko je totiž zřejmě jedinou zemí EU, kde je DPH na čepované pivo nižší než na ovoce.

Každý podnikatel podezřelý

Zrušení EET je vlastně finanční injekcí podnikatelům v gastronomii. A to nejen čistě z pohledu sazby DPH. U některých je totiž třeba připočíst i „injekci“ další, spočívající v tom, že se zčásti vrátí do výdělečnější šedé zóny, odkud je roku 2016 stát zavedením EET vypudil. Zdražení, jehož se kvůli zavedení EET roku 2016 restaurace a gastropodniky dopustily, pochopitelně už odmazáno nebude. To je tedy další,

Foto: archiv Lukáše Kovandy

třetí injekce. A nebylo to tehdy žádné úplně zanedbatelné zdražení. Vždyť navýšilo i celkovou inflaci, takže zásadně přispělo k tomu, že Česká národní banka o přibližně čtyři měsíce později mohla konečně ukončit svůj několik let trvající intervenční boj za výraznější inflaci, který prováděla umělým oslabováním české měny a na který vydala přes 2000 miliard nově vytvořených korun.

U zrodu EET stála někdejší protikorupční hysterie či antipodnikatelský étos hnutí ANO, které leckdy navozovalo dojem, že každý podnikatel či živnostník je podezřelý. Podnikatelé v gastronomii jsou ale těmi, kdo se smějí naposled a nejlépe. Vždyť snížení DPH z 21 na 10 procent by si

sami nikdy neprolobbovali. Antipodnikatelský étos tak byl z dlouhodobého hlediska paradoxně jedním z neúčinnějších nástrojů, jak dosáhnout citelného snížení DPH z dané podnikatelské činnosti. Dnes mají podnikatelé ve gastronomii dramaticky nižší DPH než ještě v roce 2016 a k tomu žádné EET – jako tehdy, v roce 2016. Proto by také pro ně nemělo být problémem popasovat se s vyšší průměrnou sazbou DPH, jakkoli je pravda, že by s ozdravováním veřejných financí měl začít stát sám u sebe – tedy na výdajové straně rozpočtu, a nikoli hned té příjmové.. ■

Autor je členem Národní ekonomické rady vlády (NERV) a hlavní ekonom Trinity Bank.

KALENDÁŘ SORRY
S VTIPEM NA KAŽDÝ
TÝDEN KOUPITE NA
WWW.MOJECASOPISY.CZ.

JEN
ZA
89 Kč!

